

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра економічної безпеки та фінансових розслідувань**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЕВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
*КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО ТА ОСНОВИ ДІЛОВОЇ КОРПОРАТИВНОЇ
РОЗВІДКИ***

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Форми здобуття вищої освіти	денна, заочна
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ-2024

Розробники:

Надія МОРГУН - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань;

Леся ОВЧАРЕНКО - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань;

Сергій НАУМЕНКО, доктор філософії у галузі «Права», доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань;

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань НАВС.

Протокол № 9 від 21.12.2023

Завідувач кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань НАВС

Лариса ГЕРАСИМЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС

Протокол № 1 від 24.01.2024

Голова науково-методичної ради НАВС

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін/зі змінами (Додаток __)

протокол засідання кафедри
від __.__.20__ №

протокол науково-методичної ради
від __.__.20__ №

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін/зі змінами (Додаток __)

протокол засідання кафедри
від __.__.20__ №

протокол науково-методичної ради
від __.__.20__ №

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін/зі змінами (Додаток __)

протокол засідання кафедри
від __.__.20__ №

протокол науково-методичної ради
від __.__.20__ №

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну.

Предмет дисципліни – правовий статус юридичних осіб, їх створення, функціонування та припинення в контексті реалізації корпоративних прав фізичних осіб, юридичних осіб та держави, а також поняття та сутність ділової корпоративної розвідки, її основні цілі, завдання, методи і прийоми.

Мета навчальної дисципліни – сприяння одержанню здобувачами основоположних знань з дисципліни “Корпоративне право та основи ділової корпоративної розвідки”; забезпечення правової підготовки, спрямованої на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі корпоративного та господарського права, а також ділової корпоративної розвідки, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності, здатних оцінювати природу даних суспільних процесів та явищ та виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння основними знаннями з корпоративного права та основ ділової корпоративної розвідки відповідно до програми вивчення дисципліни, вміння розкрити їх зміст; засвоєння основних положень нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини; вміння показати обізнаність з основними теоретичними та практичними проблемами корпоративного права та ділової корпоративної розвідки; професійна здатність аналізувати взаємодію міжнародно-правових систем з правовою системою України, зокрема розуміння принципів відмінностей в корпоративному праві провідних країн світу та українському корпоративному праві.

Пререквізити: право Європейського Союзу, правові інструменти альтернативного вирішення спорів, юридична компаративістика.

Постреквізити: актуальні проблеми корпоративного права, правове регулювання економіки України.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра:

Здатність розв’язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Результати навчання.

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Знання, уміння, навички.

Знання:

Міжнародних стандартів правового регулювання ділової корпоративної розвідки та корпоративних правовідносин;

Основних положень корпоративного права та ділової корпоративної розвідки, сутності їх правових категорій, юридичної термінології;

Основних нормативно-правових документів, спрямованих на регулювання корпоративних відносин;

Механізму та порядку створення та функціонування юридичних осіб (підприємств, господарських товариств, виробничих кооперативів) в Україні;

Методів ділової корпоративної розвідки та співвідношення з іншими видами розвідки

Уміння:

Формулювати та аргументовано захищати власну правову позицію щодо загальних напрямів та способів подолання суперечностей у корпоративному праві;

Сформулювати тему дослідження з тематики корпоративного права та ділової корпоративної розвідки, скласти план її дослідження, самостійно опрацювати нормативно-правові джерела та наукову літературу;

Оперувати правовими поняттями та правовими категоріями законодавства України в сфері регулювання корпоративних відносин щодо ідентифікації стану та характеру правових ситуацій з цих правовідносин;

Використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі фінансової, науково-технологічної та інших функціональних сфер економічної безпеки при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління економічною безпекою;

Знаходити та критично оцінювати статистичну інформацію щодо правопорушень в сфері корпоративних відносин, їхніх передумов та наслідків;

Застосувати методи отримання інформації, її структурування та аналізу, можливості новітніх технологій для оптимізації роботи ділової корпоративної

розвідки, інформаційно-аналітичні технології, які використовуються під час корпоративної розвідки підприємств.

Навички:

Командної роботи в обговоренні проблемних питань щодо правового регулювання корпоративних відносин в Україні та у формулюванні колективного бачення їхнього вирішення;

Володіння сучасними знаннями та найкращими практиками у сфері ділової корпоративної розвідки та корпоративному секторі економіки

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
	1	1		1
	Семестр			
	2	2		2
Загальна кількість годин - 90	Лекції			
	8	8		6
	Семінарські			
	10	10		8
	Практичні			
	12	12		6
	Самостійна робота			
	60	60		70
	Вид контролю			
залік	залік		залік	

3. Тематичний план

3.1. Тематичний план

(денна форма навчання, державне замовлення, за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

№	Назви тем	Нормативний обсяг годи	з них:				
			Усього з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Актуальні питання корпоративного права та корпоративних правовідносин в Україні	18	6	2	2	2	12
2.	Поняття та організаційно-правові форми суб'єктів корпоративних правовідносин	24	10	2	4	4	14
3.	Корпоративні права: загальні поняття та правове регулювання	24	8	2	2	4	16
4.	Ділова корпоративна розвідка: поняття, сутність та її правове регулювання.	24	6	2	2	2	18
Усього годин:		90	30	8	10	12	60
Підсумковий контроль: залік							

3.2. Тематичний план

(заочна форма навчання, за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

№	Назви тем	Нормативний обсяг годи	з них:				
			Усього з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Актуальні питання корпоративного права та корпоративних правовідносин в Україні	18	4	2	2		14
2.	Поняття та організаційно-правові форми суб'єктів корпоративних правовідносин	24	6	2	2	2	18
3.	Корпоративні права: загальні поняття та правове регулювання	24	4		2	2	20
4.	Ділова корпоративна розвідка: поняття, сутність та її правове регулювання.	24	6	2	2	2	18
Усього годин:		90	20	6	8	6	70
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани семінарських і практичних занять

4.1. Плани семінарських і практичних занять

*(денна форма навчання,
державне замовлення,
за кошти фізичних та/або юридичних осіб)*

Тема 1. Актуальні питання корпоративного права та корпоративних правовідносин в Україні – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Історичний розвиток корпорації як об'єднання осіб. Поняття корпоративного права. Корпоративне право в суб'єктивному та об'єктивному значенні.
2. Ознаки корпоративного права. Співвідношення корпоративного і акціонерного права, господарського права, цивільного права. Тенденції розвитку корпоративного права за кордоном і в Україні.
3. Методи корпоративного права.
4. Корпоративні правовідносини: поняття, види та зміст, особливості та їх відмінність від інших правовідносин. Підстави припинення корпоративних правовідносин.
5. Поняття та класифікація корпоративних норм. Принципи формування корпоративних норм.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Місце науки та навчального курсу в системі загальних і спеціальних юридичних дисциплін, їх зв'язок з іншими правовими дисциплінами, теоретичне і практичне значення для підготовки спеціалістів.
2. Підстави виникнення та зміни корпоративних правовідносин

Практичні завдання:

Задача 1. Учасник ТОВ «Капітал» Левченко М.А. вирішив відчужити належну йому частку в статутному капіталі товариства своєму племіннику шляхом укладання договору дарування. Однак, інший учасник товариства Ребров А.П. заперечив проти цього, оскільки племінник Левченка М.А. не є учасником товариства, та почав вимагати відчуження частки Левченка М.А. на його користь, вважаючи, що реалізує своє переважне право на придбання частки учасника, який її відчужує.

Чи правомірними є вимоги Реброва А.П.?

Задача 2. Учасник ТДВ «Страховий альянс» Власенко С.І. вирішив відчужити свою частку в статутному капіталі на користь іншого учасника товариства Леонова І.М. Однак, Леонов І.М., перебуваючи за кордоном, не мав можливості зустрітись Власенко С.І. та укласти правочин про відчуження

частки. Сторони домовились, що Власенко С.І. складе у нотаріуса письмову заяву про свій вихід зі складу учасників товариства з передачею своєї частки Леонову І.М.

Чи можна це вважати відчуженням частки в статутному капіталі? Якими можуть бути наслідки для ТДВ.

Задача 3. Учасники ТОВ «Планета», що сукупно володіють 60 % голосів, вирішили виключити зі складу учасників Петрова В.В., який систематично без поважних причин не брав участі в загальних зборах учасників товариства. Після прийняття відповідного рішення уповноважена особа звернулась до відділу державної реєстрації для реєстрації змін до установчих документів, пов'язаних зі зміною складу учасників. Державний реєстратор, розглянувши подані документи, прийняв рішення відмовити в проведенні державної реєстрації змін до установчих документів, посилаючись на відсутність в рішенні загальних зборів учасників про виключення Петрова В.В. зі складу учасників доказів надсилання йому повідомлень про проведення загальних загальних зборів товариства.

Чи правомірними є дії державного реєстратора?

Задача 4. Після смерті учасника ТОВ «Пегас» Симонова В.В. його спадкоємець син Симонов І.В. звернувся до ТОВ «Пегас» з листом, в якому зазначив, що він є спадкоємцем померлого, а тому має повне право бути учасником ТОВ «Пегас», приймати участь в загальних зборах учасників товариства, та просив надати інформацію про скликання наступних загальних зборів. ТОВ «Пегас» в особі інших учасників надало відповідь про відмову його включення до складу учасників товариства, посилаючись на те, що участь спадкодавця в товаристві була його особистим правом, а також вказавши, що статут товариства, хоча прямо і не містить права відмовити спадкоємцям входити до складу учасників, разом з тим жодним чином не забороняє приймати рішення про відмову.

Чи є рішення учасників товариства правомірними?

Тема 2. Поняття та організаційно-правові форми суб'єктів корпоративних правовідносин – 8 годин

Навчальні питання до семінарського заняття 2.1.:

1. Загальний склад суб'єктів корпоративного права.
2. Юридична особа як учасник корпоративних відносин.
3. Створення юридичних осіб. Право на створення юридичної особи.

Навчальні питання до семінарського заняття 2.2.:

1. Способи та стадії створення юридичних осіб.
2. Органи управління.
3. Засновники юридичної особи.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття 2.1.:

1. Реалізація особами своїх засновницьких прав в процесі створення господарських товариств.
2. Реалізація власником корпоративних прав права на отримання інформації.
3. Проблемні питання захисту прав міноритарних акціонерів.

Практичні завдання:

Задача 1. ТОВ «Мрія» та Григоренко К.І. вирішили створити ТОВ «Мрія+». На загальних зборах засновників були вирішені питання щодо найменування нової юридичної особи, її місцезнаходження та складу засновників, суми статутного капіталу, його формування та часток учасників. На зборах був затверджений статут ТОВ «Мрія+», призначено керівника виконавчого органу та уповноважено його звернутись до відділу державної реєстрації з метою проведення державної реєстрації ТОВ «Мрія+». Керівник виконавчого органу ТОВ «Мрія+» подав державному реєстратору наступні документи: протокол загальних збірв засновників (учасників) ТОВ «Мрія+» про створення товариства, 2 паперових примірника статуту ТОВ «Мрія+» та заяву для проведення державної реєстрації. Проте державний реєстратор відмовив в проведенні державної реєстрації.

Чи правомірно вчинив державний реєстратор?

Задача 2. На загальних зборах ТОВ «Надія», єдиним учасником якого є Петренко Г.А., було вирішено створити ТОВ «Пегас» з метою започаткування ведення нового виду господарської діяльності та розподілення фінансових ризиків. Проте державний реєстратор відмовив в проведенні державної реєстрації ТОВ «Пегас».

Чи правомірно вчинив державний реєстратор?

Задача 3. Засновнику ТОВ «Спектор» Савченко Р.С. було відмовлено в державній реєстрації товариства, оскільки він відмовився надати документи, що підтверджують місцезнаходження товариства за вказаною в статуті адресою.

Чи правомірною є відмова в проведенні державної реєстрації?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття 2.2.:

1. Поняття організаційно-правової форми суб'єкта господарювання
2. Поняття статутного (складеного) капіталу господарського товариства.

Практичні завдання:

Задача 1. Після створення ПАТ «Інвестбуд» його генеральний директор Лаврик С.П. звернувся до податкової інспекції для отримання свідоцтва про взяття на облік платника податку ПАТ «Інвестбуд». Проте генеральному

директору було відмовлено в отриманні вказаного свідоцтва у зв'язку з неподанням акціонерним товариством заяви до податкової інспекції про взяття на облік платника податків.

Чи правомірно було відмовлено Лаврику С.П. в отриманні свідоцтва? Як виправити ситуацію?

Задача 2. Мінрегіонбуд України уповноважив Державне підприємство «Укрекспертиза» виступити засновником Державного підприємства «Будматеріали України».

Чи вправі Державне підприємство «Укрекспертиза» виконати доручення?

Задача 3. Акціонером ПАТ «Мрія» Савченком С.І., який володіє 10% акцій статутного капіталу, після ознайомлення з повідомленням про проведення загальних зборів акціонерів було запропоновано змінити формулювання питання № 3 порядку денного. Проте наглядова рада товариства відмовила в задоволенні даної пропозиції та залишила формулювання питання № 3 порядку денного в попередній редакції, запропонованій до цього іншим акціонером. Натомість запропонувала Савченку С.І. внести його пропозицію окремим питанням порядку денного.

Чи правильними є дії наглядової ради товариства?

Тема 3. Корпоративні права: загальні поняття та правове регулювання – 6 годин

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття корпоративного права в суб'єктивному значенні.
2. Підстави набуття корпоративних прав: первинні та похідні.
3. Поняття корпоративних прав держави. Особливості реалізації корпоративних прав держави. Суб'єкти управління корпоративними правами держави, їх повноваження.
4. Право на управління юридичною особою.
5. Право на одержання інформації.
6. Право на отримання частини прибутку юридичної особи.
7. Право на отримання відповідної частки активів у разі ліквідації юридичної особи.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття 3.1.:

1. Поняття корпоративних норм та їх види.
2. Принципи формування корпоративних норм.

Практичні завдання:

Задача 1. Акціонер ПАТ «Юність» Петров А.С. вирішив відчужити належні йому акції Савченко О.П. Після набуття права власності на акції Савченко О.П. дізнався, що Петров, не будучи вже власником акцій, отримав по ним дивіденди. Звернувшись з листом до ПАТ «Юність» про виплату дивідендів, Савченко О.П. отримав відмову. Обґрунтовуючи відмову у виплаті Савченку О.П. дивідендів, ПАТ «Юність» вказало на те, що відчуження акцій Петровим А.С. відбулось після складання переліку осіб, що мають право на отримання дивідендів, а тому, саме Петров А.С. мав право їх отримати.

Чи правомірними є вимоги Савченка О.П.?

Задача 2. ПАТ «Прогрес», власниками простих акцій якого є 5000 осіб, прийняло рішення про проведення чергових загальних зборів акціонерів та в повідомленні про проведення зборів вказало адресу, за якою акціонери можуть ознайомитись з документами, необхідними для прийняття рішень з питань порядку денного зборів. Акціонер Юр'єв А.В., який проживає в іншій області, надіслав листа до ПАТ «Прогрес» з вимогою надіслати йому документи для ознайомлення на його електронну скриньку. Однак, ПАТ «Прогрес» відмовив йому в цьому, вказавши на відсутність в статуті товариства положень, які б дозволяли таким чином надавати документи для ознайомлення.

Чи правильно вчинило ПАТ «Прогрес»?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття 3.2.:

1. Методи корпоративного права.
2. Інститути спільного інвестування як один з суб'єктів корпоративного права.

Практичні завдання:

Задача 1. Під час проведення загальних зборів акціонерів ПАТ «Рембудтехніка» представником акціонера ТОВ «Альянс» було надано пропозицію про включення до порядку денного питання щодо заслуховування інформації про використання коштів, наданих для здійснення будівництва нового цеху товариства. Однак, голова зборів відмовив представнику акціонера ТОВ «Альянс», навіть не поставивши на голосування цю пропозицію щодо включення зазначеного питання до порядку денного.

Чи правомірними є дії голови загальних зборів акціонерів?

Задача 2. Учасники ТОВ «Будінвест» вирішили провести загальні збори для вирішення питань зміни основних напрямків діяльності товариства. Проте, двоє учасників, які сукупно володіють 50 % голосів, не заперечуючи проти проведення загальних зборів, заявили про неможливість їх бути в місці проведення зборів та запропонували надати свої рішення щодо питань порядку денного в письмовому вигляді.

Чи можливим є проведення загальних зборів учасників в такий спосіб?

Задача 3. Учасники повного товариства «Петренко В.І. та компанія» вирішили доручити вести справи учаснику Петренко В.І. Однак, згодом учасник повного товариства Савченко В.П., підозрюючи, що Петренко В.І. веде справи товариства неналежним чином та переслідує лише власні інтереси, почав вимагати скасування виданого Петренку В.І. доручення на ведення справ. Однак, інші учасники більшістю голосів цієї вимоги не підтримали.

Чи вважається за таких умов доручення, видане Петренку В.І., на ведення справ товариства скасованим?

Тема 4. Ділова корпоративна розвідка: поняття, сутність та її правове регулювання – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття ділової корпоративної розвідки та її предмет.
2. Нормативно-правове регулювання проведення ділової корпоративної розвідки.
3. Напрями діяльності ділової корпоративної розвідки.
4. Стратегія та завдання ділової корпоративної розвідки.
5. Класифікація методів та прийомів ділової корпоративної розвідки.
6. Складові елементи та види ділової корпоративної розвідки.
7. Методи отримання, оцінка та аналіз інформації в діловій корпоративній розвідці.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Промислове «шпигунства».
2. Маркетингова розвідка.
3. Конкурентна розвідка.
4. Збір та аналіз інформації у діяльності корпоративної розвідки.
5. Ділова корпоративна розвідка на підприємстві.

Практичні завдання

1. Описати процес організації ділової корпоративної розвідки на підприємстві.
2. Скласти розподіл функціоналу щодо ділової корпоративної розвідки в компанії (засновники, менеджмент, співробітники) у відповідності до найкращих світових практик корпоративного управління.
3. Розробити модель аутсорсінгу функцій ділової корпоративної розвідки, враховуючи баланс між управлінням витратами та ризиками.
4. Описати процес збору інформації та використання в цілях ділової корпоративної розвідки, її подальше структурування, обробка і аналіз.
5. Розробити план маркетингової розвідки для компанії при виході на ринок на прикладі конкретної галузі економіки (за вибором здобувача).

4.2. Плани семінарських і практичних занять

(заочна форма навчання,
за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

Тема 1. Актуальні питання корпоративного права та корпоративних правовідносин в Україні – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Історичний розвиток корпорації як об'єднання осіб. Поняття корпоративного права. Корпоративне право в суб'єктивному та об'єктивному значенні.

2. Ознаки корпоративного права. Співвідношення корпоративного і акціонерного права, господарського права, цивільного права. Тенденції розвитку корпоративного права за кордоном і в Україні.

3. Методи корпоративного права.

4. Корпоративні правовідносини: поняття, види та зміст, особливості та їх відмінність від інших правовідносин. Підстави припинення корпоративних правовідносин.

5. Поняття та класифікація корпоративних норм. Принципи формування корпоративних норм.

Тема 2. Поняття та організаційно-правові форми суб'єктів корпоративних правовідносин – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття.:

1. Загальний склад суб'єктів корпоративного права.
2. Юридична особа як учасник корпоративних відносин.
3. Створення юридичних осіб. Право на створення юридичної особи.

Навчальні питання для самостійного опрацювання:

1. Способи та стадії створення юридичних осіб.
2. Органи управління.
3. Засновники юридичної особи.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття.:

1. Реалізація особами своїх засновницьких прав в процесі створення господарських товариств.
2. Реалізація власником корпоративних прав права на отримання інформації.
3. Проблемні питання захисту прав міноритарних акціонерів.

Практичні завдання:

Задача 1. ТОВ «Мрія» та Григоренко К.І. вирішили створити ТОВ «Мрія+». На загальних зборах засновників були вирішені питання щодо найменування нової юридичної особи, її місцезнаходження та складу засновників, суми статутного капіталу, його формування та часток учасників. На зборах був затверджений статут ТОВ «Мрія+», призначено керівника виконавчого органу та уповноважено його звернутись до відділу державної реєстрації з метою проведення державної реєстрації ТОВ «Мрія+». Керівник виконавчого органу ТОВ «Мрія+» подав державному реєстратору наступні документи: протокол загальних зборів засновників (учасників) ТОВ «Мрія+» про створення товариства, 2 паперових примірника статуту ТОВ «Мрія+» та заяву для проведення державної реєстрації. Проте державний реєстратор відмовив в проведенні державної реєстрації.

Чи правомірно вчинив державний реєстратор?

Задача 2. На загальних зборах ТОВ «Надія», єдиним учасником якого є Петренко Г.А., було вирішено створити ТОВ «Пегас» з метою започаткування ведення нового виду господарської діяльності та розподілення фінансових ризиків. Проте державний реєстратор відмовив в проведенні державної реєстрації ТОВ «Пегас».

Чи правомірно вчинив державний реєстратор?

Задача 3. Засновнику ТОВ «Спектор» Савченко Р.С. було відмовлено в державній реєстрації товариства, оскільки він відмовився надати документи, що підтверджують місцезнаходження товариства за вказаною в статуті адресою.

Чи правомірною є відмова в проведенні державної реєстрації?

Тема 3. Корпоративні права: загальні поняття та правове регулювання – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття корпоративного права в суб'єктивному значенні.
2. Підстави набуття корпоративних прав: первинні та похідні.
3. Поняття корпоративних прав держави. Особливості реалізації корпоративних прав держави. Суб'єкти управління корпоративними правами держави, їх повноваження.
4. Право на управління юридичною особою.
5. Право на одержання інформації.
6. Право на отримання частини прибутку юридичної особи.
7. Право на отримання відповідної частки активів у разі ліквідації юридичної особи.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Поняття корпоративних норм та їх види.
2. Принципи формування корпоративних норм.

Практичні завдання:

Задача 1. Акціонер ПАТ «Юність» Петров А.С. вирішив відчужити належні йому акції Савченко О.П. Після набуття права власності на акції Савченко О.П. дізнався, що Петров, не будучи вже власником акцій, отримав по ним дивіденди. Звернувшись з листом до ПАТ «Юність» про виплату дивідендів, Савченко О.П. отримав відмову. Обґрунтовуючи відмову у виплаті Савченку О.П. дивідендів, ПАТ «Юність» вказало на те, що відчуження акцій Петровим А.С. відбулось після складання переліку осіб, що мають право на отримання дивідендів, а тому, саме Петров А.С. мав право їх отримати.

Чи правомірними є вимоги Савченка О.П.?

Задача 2. ПАТ «Прогрес», власниками простих акцій якого є 5000 осіб, прийняло рішення про проведення чергових загальних зборів акціонерів та в повідомленні про проведення зборів вказало адресу, за якою акціонери можуть ознайомитись з документами, необхідними для прийняття рішень з питань порядку денного зборів. Акціонер Юр'єв А.В., який проживає в іншій області, надіслав листа до ПАТ «Прогрес» з вимогою надіслати йому документи для ознайомлення на його електронну скриньку. Однак, ПАТ «Прогрес» відмовив йому в цьому, вказавши на відсутність в статуті товариства положень, які б дозволяли таким чином надавати документи для ознайомлення.

Чи правильно вчинило ПАТ «Прогрес» ?

Тема 4. Ділова корпоративна розвідка: поняття, сутність та її правове регулювання – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

3. Поняття ділової корпоративної розвідки та її предмет.
4. Нормативно-правове регулювання проведення ділової корпоративної розвідки.
3. Напрями діяльності ділової корпоративної розвідки.
4. Стратегія та завдання ділової корпоративної розвідки.
5. Класифікація методів та прийомів ділової корпоративної розвідки.
6. Складові елементи та види ділової корпоративної розвідки.
7. Методи отримання, оцінка та аналіз інформації в діловій корпоративній розвідці.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Промислове «шпигунства».
2. Маркетингова розвідка.
3. Конкурентна розвідка.
4. Збір та аналіз інформації у діяльності корпоративної розвідки.
5. Ділова корпоративна розвідка на підприємстві.

Практичні завдання

1. Описати процес організації ділової корпоративної розвідки на підприємстві.
2. Скласти розподіл функціоналу щодо ділової корпоративної розвідки в компанії (засновники, менеджмент, співробітники) у відповідності до найкращих світових практик корпоративного управління.
3. Розробити модель аутсорсінгу функцій ділової корпоративної розвідки, враховуючи баланс між управлінням витратами та ризиками.
4. Описати процес збору інформації та використання в цілях ділової корпоративної розвідки, її подальше структурування, обробка і аналіз.
5. Розробити план маркетингової розвідки для компанії при виході на ринок на прикладі конкретної галузі економіки (за вибором здобувача).

5. Завдання для самостійної роботи.

5.1. Опрацювати тестові завдання:

1. Назва галузі «Корпоративне право» створене від?
  - a) слова «корпорація» в значенні об'єднання осіб
  - b) слова «корпорація» в значенні об'єднання юридичних осіб
  - c) слова «корпоративний»
  - d) від лат. *corpus* в значенні правової форми бізнесу, що відрізняється і відокремлена від конкретних осіб
2. Терміни «юридична особа» та «корпорація» в господарському праві означають?
  - a) це одне і те ж саме
  - b) юридична особа – це один із видів корпорації
  - c) корпорація - це один із видів юридичної особи
  - d) корпорація – це один із видів підприємства
3. Корпорації вперше з'явилися?
  - a) в зв'язку з набуттям Україною незалежності
  - b) у зв'язку з появою перших колективних форм господарської діяльності
  - c) з появою капіталістичних відносин
4. Корпоративне право в об'єктивному значенні – це?
  - a) система норм, що регулює відносини в сфері реалізації корпоративних прав, що складаються в зв'язку з утворенням, діяльністю і ліквідацією юридичних осіб

б) сукупність правових норм, що регулюють на засадах диспозитивності, юридичної рівності та ініціативи сторін, відносини між приватними особами (тобто, між особами, що не є фігурантами держави) з метою задоволення матеріальних і духовних потреб громадян та захисту їх інтересів

с) таке цивільне правовідношення, в силу якого одна особа (кредитор), має право вимагати від іншої особи (боржника) здійснення певних дій або утримання від здійснення певної дії, а боржник зобов'язаний цю вимогу виконати

1. Корпоративна норма це?

а) встановлений державою прецедент, який юридичні особи зобов'язані використовувати в своїй діяльності

б) встановлене правило поведінки, виражене в статуті, положенні, рішенні органів юридичної особи для реалізації та досягнення цілей її функціонування

с) встановлене правило поведінки, виражене в нормативно-правових актах держави для реалізації та досягнення цілей функціонування юридичної особи

2. Який з перелічених суб'єктів не є учасником корпоративних відносин?

а) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

б) Фонд державного майна

с) вкладники комерційного банку

д) фізичні особи - підприємці

3. Товариство, учасники якого відповідають за його боргами своїми внесками до статутного (складеного) капіталу, а при недостатності цих сум - належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеску кожного учасника – це?

а) товариство з обмеженою відповідальністю

б) просте товариство

с) товариство з додатковою відповідальністю

д) командитне товариство.

4. Право юридичної особи на частку статутного капіталу, включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також активів у разі її ліквідації – це?

а) права управління

б) майнові права

с) корпоративні права

д) немайнові права

5. Які з перелічених осіб не є суб'єктами управління корпоративними правами держави

а) Кабінет міністрів України

б) Прем'єр міністр України

с) Фонд державного майна України

d) фізична особа, обрана на конкурсній основі для управління корпоративними правами держави, та яка діє на підставі договору доручення.

6. Корпоративний прецедент – це

a) рішення посадової особи корпорації, яке мало місце декілька разів, і тому вкоренилося як корпоративна норма

b) вид корпоративної норми

c) рішення керівних органів юридичної особи, яке мало місце хоча б один раз, але стало прикладом для наступної поведінки в подібній ситуації

d) поведінка працівника юридичної особи, яке є прикладом для інших працівників

7. Історично вкорінене правило поведінки, застосування якого вважається звичайним в межах однієї юридичної особи через багаторазове повторення аналогічних дій – це?

a) норма, встановлення Цивільним кодексом України

b) корпоративний прецедент

c) корпоративний звичай

d) норма, встановлення Господарським кодексом України

8. Яке з перелічених повноважень не відноситься до виключної компетенції загальних зборів акціонерів?

a) обрання членів ревізійної комісії

b) обрання членів виконавчого органу товариства

c) затвердження річного звіту товариства

d) прийняття рішення про форму існування акцій

9. З якого віку фізична особа може стати учасником товариства з обмеженою відповідальністю, якщо вона планує внести до статутного капіталу грошовий внесок, сформований з її стипендії?

a) з 14 років

b) з 16 років, з обов'язковою згодою батьків

c) з 14 років, з обов'язковою згодою батьків

d) з 18 років без обов'язкової згоди батьків

14. Підставою для відмови акціонерам, які сукупно є власниками 5 і більше відсотків простих акцій, про включення їх пропозиції до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства є?

a) недоцільність її розгляду на загальних зборах акціонерів

b) відсутність в пропозиції вказівки на тип та/або клас належних акціонерам, що подали пропозицію, акцій

c) відсутність попереднього розгляду пропозиції у виконавчому органі товариства

d) підстави для відмови у включенні пропозиції законодавством не передбачені

15. Загальні збори акціонерів акціонерного товариства визнаються правомочними, якщо в них беруть участь учасники, що мають відповідно до статуту товариства

a) 50 відсотків голосів

- b) 51 відсоток голосів
- c) 60 відсотків голосів
- d) 75 відсотків голосів

16. Особа може бути повним учасником лише?

- a) одного командитного товариства
- b) одного командитного товариства та одного повного товариства
- c) двох командитних товариств
- d) законодавством невизначено

17. Рішення про визначення основних напрямів діяльності акціонерного товариства належить до?

- a) загальної компетенції загальних зборів акціонерів акціонерного товариства та може бути делеговане іншим органам акціонерного товариства
- b) загальної компетенції загальних зборів акціонерів акціонерного товариства та може бути делеговане іншим органам акціонерного товариства, якщо інше не визначене статутом товариства
- c) виключної компетенції загальних зборів акціонерів акціонерного товариства та не може бути делеговане іншим органам акціонерного товариства, якщо інше не визначене статутом товариства
- d) виключної компетенції загальних зборів акціонерів акціонерного товариства та не може бути делеговане іншим органам акціонерного товариства.

18. Створення Спостережної ради у кооперативі є необхідним, якщо кількість членів виробничого кооперативу більше ніж?

- a) 10 осіб
- b) 50 осіб
- c) 100 осіб
- d) законодавством невизначено

19. Загальні збори акціонерів можуть бути проведені не в Україні, а за її межами у разі, якщо?

- a) більш ніж 50 відсотків акцій акціонерного товариства належать іноземцям, іноземним юридичним особам або особам без громадянства
- b) більш ніж 60 відсотків акцій акціонерного товариства належать іноземцям, іноземним юридичним особам або особам без громадянства
- c) більш ніж 75 відсотків акцій акціонерного товариства належать іноземцям, іноземним юридичним особам або особам без громадянства
- d) всі акції акціонерного товариства належать іноземцям, іноземним юридичним особам або особам без громадянства.

20. У випадку виходу учасника з товариства з обмеженою відповідальністю статутний капітал товариства?

- a) залишається незмінним
- b) зменшується на частку учасника, який виходить з товариства
- c) зменшується, якщо на це є згода інших учасників товариства
- d) підлягає переєстрації

21. Який з перелічених органів здійснює контроль за концентрацією суб'єктів господарювання?

- a) Кабінет міністрів України
- b) Фонд державного майна України
- c) Державна Комісія з цінних паперів та фондового ринку
- d) Антимонопольний Комітет України

22. Лише особи, що зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності, можуть бути учасниками?

- a) товариства з додатковою відповідальністю
- b) повного товариства
- c) товариства з обмеженою відповідальністю
- d) господарського товариства будь-якого виду

23. Конкурентна розвідка є?

- a) частиною корпоративної розвідки
- b) самостійним інструментом економічної безпеки підприємства
- c) функцією правоохоронних органів
- d) всі відповіді правильні

24. Конкурентна розвідка це?

a) постійний процес збору, нагромадження, структурування, аналізу даних про внутрішнє та зовнішнє середовище компанії задля усунення конкурентів з ринку

b) постійний процес збору, нагромадження, структурування, аналізу даних про внутрішнє та зовнішнє середовище компанії задля своєї переваги на ринку

c) постійний процес збору, нагромадження, структурування, аналізу даних про внутрішнє та зовнішнє середовище компанії задля вдосконалення корпоративного управління

25. Методи ділової корпоративної розвідки поділяються на?

- b) кабінетний та польовий
- c) кабінетний та природній
- d) силовий та лояльний
- e) теоретичний та практичний

26. Промисловий шпіонаж є?

- a) одним із методів корпоративної розвідки
- b) незаконним видом недобросовісної конкуренції
- c) методом роботи спеціальних служб
- d) одним із методів конкурентної розвідки }

5.2. Опрацювати наступні питання:

1. Методи корпоративного права.

2. Місце науки та навчального курсу в системі загальних і спеціальних юридичних дисциплін, їх зв'язок з іншими правовими дисциплінами, теоретичне і практичне значення для підготовки спеціалістів.

3. Поняття види та зміст корпоративних правовідносин.

4. Особливості корпоративних правовідносин норм та їх відмінність від інших правовідносин.
  5. Поняття та класифікація корпоративних норм.
  6. Принципи формування корпоративних норм.
  7. Загальний склад суб'єктів корпоративного права.
  8. Юридична особа як учасник корпоративних відносин.
  9. Створення юридичних осіб. Право на створення юридичної особи, способи та стадії створення юридичних осіб.
  10. Органи управління
  11. Засновники юридичної особи.
  12. Поняття корпоративного права в суб'єктивному значенні.
  13. Підстави набуття корпоративних прав: первинні та похідні.
  14. Поняття корпоративних прав держави. Особливості реалізації корпоративних прав держави. Суб'єкти управління корпоративними правами держави, їх повноваження.
  15. Право на управління юридичною особою.
  16. Право на одержання інформації.
  17. Право на отримання частини прибутку юридичної особи.
  18. Право на отримання відповідної частки активів у разі ліквідації юридичної особи.
  19. Правосуб'єктність вищого органу управління.
  20. Правосуб'єктність виконавчого та наглядових (контрольних) органів управління.
  21. Умови та порядок зменшення та збільшення статутного капіталу.
  22. Взаємозв'язок статутного капіталу з часткою в статутному капіталі та майном.
  23. Джерела формування статутного капіталу.
  24. Підстави припинення корпоративних прав: з ініціативи учасника, з ініціативи юридичної особи, на вимогу інших осіб. Припинення корпоративних правовідносин у зв'язку з виходом учасника з товариства.
  25. Припинення корпоративних правовідносин в зв'язку з відступленням частки.
  26. Припинення корпоративних правовідносин в зв'язку з виключенням учасника з товариства.
  27. Припинення корпоративних правовідносин у зв'язку із смертю (ліквідацією) учасника.
  28. Припинення корпоративних правовідносин на вимогу кредиторів учасника у разі недостатності його майна для виконання власних зобов'язань.
- Застосування примусового припинення корпоративних відносин.
29. Права спадкоємців та умови їх реалізації при спадкуванні часток в статутних капіталах господарських товариств.
  30. Виключення учасника з господарського товариства: умови та порядок застосування.

31. Порядок та умови відчуження акціонерами публічних акціонерних товариств своїх акцій.
32. Ділова корпоративна розвідка як частина системи економічної безпеки підприємства.
33. Предмет ділової корпоративної розвідки.
34. Нормативно-правове регулювання проведення ділової корпоративної розвідки.
35. Складові елементи ділової корпоративної розвідки.
36. Промислове «шпигунства».
37. Маркетингова розвідка.
38. Конкурентна розвідка.
39. Збір та аналіз інформації у діяльності корпоративної розвідки.
40. Ділова корпоративна розвідка на підприємстві.

6. Індивідуальні завдання.

Тематика реферативних повідомлень.

1. Історія становлення корпоративних відносин в економічно розвинутих державах.
2. Становлення корпоративного права в Україні.
3. Суть та значення корпоративних відносин в господарській діяльності суб'єктів господарювання.
4. Проблеми визначення предмета корпоративного права.
5. Правова природа суб'єктів корпоративного права.
6. Порядок створення господарських товариств в Україні.
7. Особливості створення публічних акціонерних товариств в Україні.
8. Правовий статус державного реєстратора.
9. Реалізація особами своїх засновницьких прав в процесі створення господарських товариств.
10. Реалізація власником корпоративних прав права на отримання інформації.
11. Проблемні питання захисту прав міноритарних акціонерів.
12. Порядок укладання та умови договорів купівлі-продажу часток в статутному капіталі господарських товариств.
13. Поняття та реалізація акціонером організаційних прав.
14. Поняття та значення корпоративного управління.
15. Засади здійснення корпоративного управління акціонерних товариств.
16. Правовий статус наглядової ради в акціонерних товариствах.
17. Особливості здійснення корпоративного управління повних товариств.
18. Правовий статус учасників товариств з обмеженою відповідальністю.
19. Роль та значення діяльності ревізійної комісії господарських товариств.
20. Суть та значення функцій статутного капіталу.
21. Особливості джерел формування статутного капіталу акціонерного товариства.
22. Роль статутного капіталу в процесі корпоративного управління.

23. Порядок збільшення статутного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю.
24. Застосування примусового припинення корпоративних відносин.
25. Права спадкоємців та умови їх реалізації при спадкуванні часток в статутних капіталах господарських товариств.
26. Виключення учасника з господарського товариства: умови та порядок застосування.
27. Порядок та умови відчуження акціонерами публічних акціонерних товариств своїх акцій.
28. Історія виникнення та сучасний стан корпоративної розвідки в Україні та світі.
29. Стратегічна та оперативна корпоративна розвідка.
30. Поняття, передумови виникнення та актуальність конкурентної розвідки.
31. Конкурентна розвідка як інструмент інформаційно-аналітичного супроводження.
32. Маркетингова розвідка: цілі, джерела і методи одержання інформації.
33. Маркетингова інформаційна система.
34. Роль ділової корпоративної розвідки в забезпеченні економічної безпеки підприємства.
35. Основні завдання та інструменти реалізації ділової корпоративної розвідки.
36. Законодавче регулювання інформаційної сфери в Україні
37. Специфіка отримання інформації в корпоративній розвідці.
38. Методи отримання, оцінка та аналіз інформації в корпоративній розвідці.
39. Сутність та поняття конкуренції, конкурентної боротьби та конкурента в діловій сфері.
40. Соціальні мережі як джерело інформації для конкурентної розвідки.

7. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Корпоративне право та основи ділової корпоративної розвідки» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти складають залік.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів вищої освіти протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувача на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх

викладач активізує діяльність здобувачів вищої освіти, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція – служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, доповідей, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра:

пояснення фабули (змісту й умов гри);

підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей;

підготовку здобувачів-експертів, ведучого.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

проведення експрес-опитувань;

тестування;

підготовки доповідей і рефератів;

написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;

вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Оцінювання результатів навчання денної та заочної форм навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60 %					max 40 %	max 100 %
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	40	100

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни та виставлення підсумкової кількості балів здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 – незадовільно і потребує перескладання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, комп'ютер, ноутбук, планшет, інтерактивні дошки;
- ресурси для організації дистанційного навчання (Zoom, Google Docs, Telegramm).

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Поняття та умови виключення учасника з господарського товариства.
2. Виникнення корпоративних прав держави та підстави припинення участі держави в господарському товаристві.
3. Підстави припинення участі учасника в господарському товаристві.
4. Продаж акцій акціонером.
5. Відступлення частки державою.
6. Відступлення частки учасником-юридичною особою.
7. Виконавчий орган, порядок обрання і повноваження.
8. Державні органи, які регулюють корпоративну діяльність.
9. Загальні ознаки корпоративних норм.
10. Законодавчі засоби обмеження корпоративної діяльності.
11. Правовий статус командитного товариства.
12. Поняття корпоративного права та історія його становлення в Україні.

13. Корпоративний звичай як джерело корпоративного права.
14. Корпоративний акт як основне джерело корпоративного права.
15. Корпоративні права в різних господарських товариствах.
16. Корпоративні правовідносини: поняття, види.
17. Корпоративні прецеденти як джерела корпоративного права.
18. Ознаки корпоративних прав.
19. Принципи корпоративного управління.
20. Класифікація норм корпоративного права.
21. Правовий статус повного товариства.
22. Поняття акціонерного товариства, його типи, ознаки.
23. Порядок державної реєстрації юридичних осіб.
24. Поняття корпоративних норм та їх види.
25. Поняття корпоративного права, предмет та метод.
26. Повноваження органів управління товариства з обмеженою відповідальністю.
27. Інститути спільного інвестування як один з суб'єктів корпоративного права.
28. Холдингові структури – як суб'єкти корпоративного права.
29. Основні завдання та компетенція правління в акціонерному товаристві. Права та обов'язки членів правління.
30. Уповноважені особи як суб'єкти управління корпоративними правами держави.
31. Відповідальні представники - як суб'єкти управління корпоративними правами держави.
32. Суб'єкти управління корпоративними правами держави.
33. Правовий статус товариства з додатковою відповідальністю.
34. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю.
35. Звернення стягнення на частку учасника господарського товариства.
36. Право на створення юридичної особи, способи та стадії створення юридичних осіб.
37. Підстави набуття корпоративних прав: первинні, похідні.
38. Порядок скликання загальних зборів акціонерів.
39. Формування порядку денного загальних зборів акціонерів.
40. Поняття статутного капіталу юридичної особи.
41. Поняття корпоративного управління.
42. Функції статутного капіталу юридичної особи.
43. Підстави та способи створення юридичних осіб.
44. Поняття та прийоми ділової корпоративної розвідки.
45. Нормативно-правове регулювання проведення ділової корпоративної розвідки.
46. Сили і сучасні технологічні засоби ділової корпоративної розвідки.
47. Завдання ділової корпоративної розвідки.
48. Стратегічна та оперативна корпоративна розвідка.

49. Складові елементи ділової корпоративної розвідки.
50. Співвідношення понять ділової корпоративної розвідки та «бенчмаркінгу».
51. Конкурентна розвідка, її цілі, методи та інструменти.
52. Маркетингова розвідка, її цілі, методи та інструменти.
53. Збір та аналіз інформації у діяльності корпоративної розвідки.
54. Сили ділової корпоративної розвідки
55. Прямі та непрямі методи ділової корпоративної розвідки.
56. Зовнішнє спостереження і проникнення у діяльності ділової корпоративної розвідки.
57. Види ділової корпоративної розвідки.
58. Поняття, цілі та завдання ділової корпоративної розвідки.
59. Підбір та підготовка персоналу та фахівців з ділової корпоративної розвідки.
60. Процес збору та використання стратегічної інформації у діяльності ділової корпоративної розвідки.

11. Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові документи

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003р. № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон від 06.11.1991р. № 1798-XII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12
4. Цивільний кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України, Закон від 07.12.1984р. № 80731-X. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
6. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України, Закон від 18.10.2018р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
7. Кримінальний кодекс України: Кодекс України, Закон від 05.04.2001р. № 2341-III. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14
8. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII/. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12
9. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018р. № 2269-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19
10. Про державну реєстрацію юридичних, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003р. № 755-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. ст. 263.

11. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15
12. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
13. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від від 06.02.2018 року. № 2275-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
14. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012р. № 5080-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17
15. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 р, № 448/96-ВР. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-ВР
16. Про природні монополії: Закон України від 20.04. 2000 № 1682-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
17. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.96, № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр#Text>
18. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.01. № 2210-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
19. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.93. № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
20. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003р. № 1087-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15
21. Про внесення зміни до пункту 5² розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо застосування його положень під час дії воєнного стану: Закон України від 1.04.2022 № 2175-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2175-20#>.
22. Указ Президента України «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» від 23.11.2011 р. № 1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>
23. Методика оцінки державних корпоративних прав. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1999 р. № 1406. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1406-99-%D0%BF>
24. Основні концептуальні підходи до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2004 р. № 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF>
25. Положення про реєстр державних корпоративних прав. Затверджено Наказом Національного агентства України з управління державними корпоративними правами 14.05.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0335-99>
26. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 р. № 143 «Деякі питання управління об'єктами державної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-2017-%D0%BF>

27. Рішення НКЦПРФ від 22.07.2014 «Про затвердження Принципів корпоративного управління». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr955863-14>
28. Рішення ДКЦПРФ від 26.01.2005 № 27 «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо доступу акціонерів та інших заінтересованих осіб до інформації про акціонерне товариство». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr027312-05/conv>
29. Розпорядження про деякі питання організації діяльності Антимонопольного комітету України в умовах воєнного стану. Опубліковано 07.03.2022. URL: <https://amcu.gov.ua/news/rozporyadzhennya-pro-deyaki-pitannya-organizaciyi-diyalnosti-antimonopolnogo-komitetu-ukrayini-v-umovah-voeyennogo-stanu>
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. N 1040 «Загальне Положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF>
31. Рішення НКЦПРФ від 14.04.2022 № 299 «Щодо особливостей проведення загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду на період дії воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0299863-22#>.
32. Рекомендаційні роз'яснення АМКУ «Про деякі питання, пов'язані з наданням та розглядом заяв про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання в період воєнного стану, однакового застосування положень статей 26 та 27, абзацу третього частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктами 5, 12 статті 50 цього Закону, вчинених під час воєнного стану» від 30.03.2022, № 1-pp. URL: <https://amcu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-povyazani-z-nadannya-m-ta-rozglyadom-zayav-pro-nadannya-dozvolu-na-uzgodzheni-diyi-koncentraciyu?v=624d6f1715abc>

Основна

1. Корпоративне право (у таблицях і схемах) [Текст] / [Ю. О. Гладько та ін.] ; за заг. ред. проф. О. С. Яворської ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Юрид. ф-т, Каф. інтелект. власності, інформ. та корпорат. права. - Дрогобич : Коло, 2023. - 470 с.
2. Кологойда О.В. Корпоративне право Європейського Союзу [Текст] : підручник / О. В. Кологойда, О. В. Гарагонич, Л. М. Дорошенко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Ліра-К, 2023. - 391 с.
3. Корпоративне право крізь призму судової практики [Текст] : [колект.] монографія / [І. В. Спасибо-Фатеева та ін.] ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатеевої. - Харків : ЕКУС, 2021. - 510 с.
4. Конкурентна розвідка: Навчальний посібник / Копотун І. М., Падалка А. М., Кузьмічова-Кисленко Є. В. та ін. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. – 188 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 74).

5. Смітюх А.В. Корпоративне право [Текст] : метод. рек. до вивч. навч. дисципліни : для студентів ден. (заоч.) від-ня екон.-прав. ф-ту : спец.: 081 "Право" : рівень вищ. освіти: 2-ий (магістер.) / А. В. Смітюх ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Екон.-прав. ф-т, Каф. адмін. та госп. права. - Одеса : Фенікс, 2020. 128 с.

6. Швидка Т. І., Давидюк О. М. Корпоративне право : навч. посіб. Х.: Право, 2021. 104 с.

Додаткова

1. Жорнокуй Ю.М., Сліпченко С.О., Жорнокуй В.Г. Корпоративні правовідносини : монографія. К.: Екус, 2021. 248 с.

2. Шумейко І.П. Адміністративно-правова протидія порушенням корпоративних прав в Україні : монографія. К.: Гельветика, 2020. 190 с.

3. Борцевич П.С. Правова трансформація корпоративного управління в акціонерних товариствах. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 5. С. 262 - 266. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.46>.

4. Борцевич П.С. Правові новели реорганізації суб'єктів господарювання. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 262-265. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.45>.

5. Когут Ю. Конкурентна розвідка та безпека бізнесу. Видавництво Сідкон, 2021. 318 с.

6. Когут Ю.І. Корпоративна безпека: практичний посібник / Ю.І.Когут.- Київ: Консалтингова компанія «Сідкон», 2021. – 460 с.

7. Луніна І.О., Білоусова О.С., Фролова Н.Б. Особливості формування фіскального простору у военний та пост военний періоди. «Економіка та держава», № 4, 2022, с.20-27. URL:<http://www.economy.in.ua/?n=4&y=2022>.

8. Як АМКУ адаптував свою роботу до умов воєнного стану. URL: <https://lcf.ua/thought-leadership/antitrust-law/yak-amku-adaptuvav-svoyu-robotu-do-umov-voennogo-stanu/>

9. Овчаренко Л. В. Шляхи мінімізації загроз від недобросовісної конкуренції для економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10295>

10. Овчаренко Л.В. Конкурентні сили як фактор зміцнення економічної безпеки підприємства в умовах воєнного стану та напрями їх аналізу. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2023, №6, 36-40. – URL: <https://doi.org/10.32782/dees.6-7>

Інформаційні ресурси

1. Президент України: офіційний веб-портал. URL: www.president.gov.ua

2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>

3. Кабінет Міністрів України «Урядовий портал України». URL: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Електронна бібліотека. URL: <http://www.info-library.com.ua/>

5. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
7. Студентський юридичний портал України. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/41
8. Юрисконсульт : Народний правовий портал (Коментовані кодекси, науково-практичні коментарі чинного законодавства). URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks.html>
10. МОП – <http://www.ilo.org>.
11. Рада Європи – <http://www.coe.int>
12. Права людини – <http://www.humanrights.coe.int>
13. Європейський суд з прав людини – <http://www.echr.coe.int>
14. Український портал практики Європейського суду з прав людини – <http://www.eurocourt.org.ua>
15. Європейська соціальна хартія – <http://www.chartesociale.coe.int>
16. Європейський Союз – <http://europa.eu.int/index-en.htm>
17. База законодавства ЄС - EUR-Lex – <http://europa.eu.int/eur-lex>

Підписи авторів РПНД:

**Надія МОРГУН
Леся ОВЧАРЕНКО
Сергій НАУМЕНКО**